

Европейски икономически
и социален комитет

ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО В СЪРЦЕТО НА ЕВРОПА

Séamus Boland
председател на ЕИСК
Мандат 2025-2028 г.

Съвместно изграждане на Съюз на
възможности, сигурност и издръжливост

Peregrinus

*To leave at first light on the day of a new moon. To go south.
To have barley bread and milleens cheese in his bag, sufficient
for four days; three, if hunger gets him in its maw, and trust then,
he will have to, to the road. To beg a few miles of a passing cart.
To walk on until sight of the sea, the grey sulk and sump of it,
the cowhide boat rowed by men who won't talk and don't talk
but hand him out, gently, at the end, to alight in languages he
has no purchase on but must pick his way into, word by word.
To find himself in the Low Countries, marshlands, creamy soil,
animals bristling thickly at his step. To pull round him a darkness
much the same, he will say, as darkness in Durrow or Ballycumber;
same stars to see him true; a stone in his hand the same cold weight
as a stone in his hand back at home. To arrive at Sint-Truiden
just before Vespers. To be bid rest and eat. To unstrap, finally,
the book he was tasked to carry, the Abbot of Rahan belting it,
wrapped in leather and wool, to his gut, under léine and brat.
To offer it in his two open hands to the Abbot of Sint-Luiden.*

To have it accepted by the Abbot's two open hands. To watch it be blessed, unswaddled, set down with Latin, Flemish, French, even English, books, all swayed, one time, by the same sway of warmth from the Abbot's hand as he turns pages of vellum made from Irish calves, and ink of galls from the oaks of home, water from the Clodagh where he fished as a boy, and woad from hedges along small fields, every one of them with a name. To come from there. To know your place. To carry it with you. To want it aired and amplified by strange air. To read in a sky that is new to him, kinship. To live in the knowledge of a past inscribed in lineage, legend and law. To study ailment, peril, strife and harm. To consult. To learn from. To cure, (meaning, to ripen and to remedy). To fix resolve to hope. To find a way.

**На Séamus Boland
от Vona Groarke**

**по повод встъпването му в длъжност като
председател на Европейския икономически и социален комитет**

Брюксел, 23 октомври 2025 г.

*léine: традиционна ирландска дълга риза
brat: традиционно ирландско вълнено наметало*

ПРЕДГОВОР

Живеем във времена, които са необичайни в много отношения. Трудно беше да си представим, че война отново ще раздира европейския континент — война, на която **всяка** институция и орган на ЕС трябва да се противопостави, като същевременно продължи да подкрепя **Украйна** и нейния народ. Ужасяващи събития разтърсват **Близкия изток**. Множеството ситуации на **глобална несигурност и планетарни кризи все повече се обострят**. **Тройната планетарна криза** на изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и недостига на вода изисква нашата активна ангажираност.

Има и много други проблеми за решаване. Изключително високите равнища на **бедност**, при които над една пета от населението на Европейския съюз (ЕС) е изложено на риск от бедност и социално изключване. Ниските демографски равнища, съчетани с трудностите пред осъществяването на **справедлив, екологичен и цифров преход**. Спешната необходимост от **квалифицирана европейска работна сила с достойни условия на труд и силна промишлена база**. Необходимостта от сигурни, финансово достъпни и **нисковъглеродни енергийни доставки** с оглед на гарантирането на **стратегическа автономност и устойчив растеж**, съчетани със **силни МСП**, които представляват гръбнакът на регионалните и селските икономики. Остават само пет години до **2030 г. като краен срок за постигане на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР)**.

На фона на този глобален смут не е трудно да се проумее защо ЕС е изкушен да промени същността си от **проект за мир към проект за отбрана**.

В този контекст Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) трябва да се позиционира и да работи ефективно, укрепвайки **доверието в демокрацията и ЕС**. Той трябва да направи това на фона на **нарастващите заплахи за европейската демокрация и принципите на правовата държава**, и в контекста на **свиващото се гражданско пространство**, което представлява повратна точка за европейското гражданско общество.

Сега повече от всякога е действително необходимо **европейското гражданско общество**, представено в Комитета чрез неговите **три групи**, да работи в тясно сътрудничество с **по-широкото гражданско общество извън ЕИСК**, включително с **националните икономически и социални съвети**. Чрез това сътрудничество можем да следваме европейски дневен ред, който да постига истински баланс между социалните, икономическите и екологичните приоритети на **устойчивото развитие**.

Моята визия за този мандат е, че през следващите няколко години ЕИСК може и трябва да играе **ключова роля като катализатор на участието на гражданското общество**. Комитетът в своята цялост — група „Работодатели“, група „Работници“ и група „Организации на гражданското общество“ — носи отговорността да **демонстрира защо е ценен Европейският съюз и да вдига тревога**, когато е

необходимо. Наша отговорност е да осигурим форум за изслушване, обсъждане, реагиране и оказване на влияние върху изготвянето на политиките на ЕС. Носим и отговорността да работим тясно с **по-широкото европейско гражданско общество** и да продължим да бъдем **в крак с неговите очаквания**.

С оглед на това по време на мандата си като председател на ЕИСК ще дам приоритет на **една ориентирана към хората работна програма**, в рамките на която Комитетът да поеме водеща роля в поставянето на **гражданското общество в сърцето на ЕС**. Моята визия е за **ЕС на възможности, сигурност и издръжливост**, за чието **постигане** можем да допринесем с **общи усилия**.

В центъра на тази визия е **изкореняването на бедността**. Въпреки че **икономическият растеж и създаването на работни места** допринасят пряко за намаляване на бедността, **бедността сред работещите** остава реалност в нашите общества, наред с **детската бедност, бедността от поколение на поколение и бедността сред възрастните хора**.

Твърдо вярвам, че бедността може да бъде изкоренена и по време на моето председателство ще търся основани на сътрудничество подходи за защита и подпомагане на най-уязвимите. Хората не могат да участват пълноценно в обществото, ако са **бедни, неблагоприятствани или изключени** от него. Те не могат да участват пълноценно и при **свиващо се гражданско пространство** или ако **сигурността им е застрашена**.

Поради тези причини работната ми програма е организирана около **три стълба**:

- **Съюз на възможности**
- **Съюз на сигурност**
- **Съюз на издръжливост**

За да изпълня работната си програма, ще работя в тясно и колегиално сътрудничество с **двамата заместник-председатели на ЕИСК, тримата председатели на групи, заемащите ключови длъжности** в рамките на Комитета и **всички останали членове**. Ще работим съвместно с **европейските институции**, другите **органи на ЕС и държавите членки**, за да укрепваме заедно демократичната легитимност на Европейския съюз (ЕС).

Освен това ще осигуря прякото ангажиране на **Групата за връзка на ЕИСК** с европейските организации и мрежи на гражданското общество при изпълнението на работната програма, и ще се стремя да градя **съюз с гражданското общество извън ЕС**. През целия си мандат ще си сътруднича с **европейската младеж** при намирането на **решения за бъдещето**. Трябва да спечелим и запазим **доверието на европейската младеж**, ако искаме да намерим устойчиви решения на предизвикателствата през следващите 30 години.

Тази работна програма ще се основава на постиженията на **предишните председатели на Комитета** и на ангажиментите и ежедневните дейности на **всички служби на ЕИСК**. Убеден съм, че можем да постигнем реален и значителен напредък, когато **целият ЕИСК работи заедно**, за да поставим **гражданското общество в сърцето на Европа!**

Séamus BOLAND

председател на Европейския икономически и социален комитет

СЪЮЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИ

Обещанието на Европа се основава на гарантирането на **равни възможности**, при които всеки човек да може да живее добре по достоен и справедлив начин. **Социалният диалог и социалното партньорство** са в центъра на успешния **европейски социален модел** от десетилетия насам. Въпреки това бедността, социалното изключване и натискът върху емоционалното здраве, особено сред младите хора и децата, продължават да бъдат значителни пречки. ЕС ще може да се превърне в Съюз на възможности само чрез постигане на баланс между **икономическия просперитет, активните политики на пазара на труда и социалното приобщаване**.

Този стълб поставя в основите на председателството **дневен ред за социална справедливост**, в който **устойчивият икономически растеж и социалното благосъстояние** са взаимозависими. Гражданското общество ще играе основна роля за подсигуриването на този баланс. Стълбът също така фокусира вниманието върху необходимостта от **засилване на участието на младите хора и междупокोलенческото участие**, както и върху равните възможности, например за **хората с увреждания**.

1.1 Предоставяне на възможности чрез изкореняване на бедността

Действия

- ▶ приоритизиране на участието на ЕИСК в **изпълнението на стратегията на ЕС за борба с бедността**;
- ▶ създаване на **консултативна група на гражданското общество** към председателя на ЕИСК по въпросите на изкореняването на бедността;
- ▶ организиране на **годишна конференция на високо равнище**, посветена на **борбата с бедността**;
- ▶ проучване на ролята на **МСП** за изкореняването на бедността чрез **създаване на работни места**, особено в **селските райони**;
- ▶ насърчаване на изкореняването на бедността в отношенията с **многостранны организации**.

1.2 Предоставяне на възможности чрез борба със социалното изключване

Действия

- ▶ гарантиране на пълноценното участие на Комитета в изпълнението **на плана на ЕС за жилища на достъпни цени и на новия план за действие на Европейския стълб на социалните права** (2026 г.—2030 г.);
- ▶ съсредоточаване на усилията върху **координирани действия на гражданското общество** за справяне с **кризата, свързана с разходите за живот**, и проучване на ролята на гражданското общество в подкрепа на уязвимите лица;
- ▶ засилване на ролята на **социалната икономика** като важни **икономически участници** сами по себе си, които предоставят необходими и финансово достъпни услуги на уязвимите хора;
- ▶ продължаване на настоятелните призови към Европейската комисия да представи амбициозни предложения за втората половина на **стратегията на ЕС за хората с увреждания за периода 2021 г.—2030 г.**;
- ▶ проучване на съвместни действия с гражданското общество за намаляване на равнищата на **бездомничество в ЕС**.

1.3 Предоставяне на възможности за младите хора чрез:

а) Структурирано участие на младите хора в изготвянето на политиките на ЕС

Действия

- ▶ продължаване на жизненоважната работа на **група „Младеж“** на ЕИСК и на **извършваната от ЕИСК оценка на въздействието от гледна точка на младежта**;
- ▶ предоставяне на възможност на Комитета да продължи да се развива **като водеща платформа за диалог по въпросите на младежта на равнището на ЕС** и стремеж към структурирано сътрудничество с институциите на ЕС, по-специално в контекста на **процеса на диалог на ЕС по въпросите на младежта**;
- ▶ защита и подкрепа на младежките организации в рамките на ЕС и извън него, включително чрез укрепване или развиване на **структуриран диалог с представители на младежта от страните кандидатки**.

б) Защита на емоционалното здраве на младите хора и децата

Действия

- ▶ повишаване на видимостта на „тихата“ криза, засягаща емоционалното здраве на младите хора и децата, чрез сътрудничество с европейските институции, държавите членки, местните администрации, частния сектор, ОГО и мозъчните тръстове;
- ▶ насърчаване на **обмена на данни, най-добри практики** и изпълнението на **общи действия** на европейско равнище;
- ▶ проучване на възможностите за участие на ЕИСК в изпълнението на **стратегията за младежта и плана за действие на ЕС срещу кибертормоза**.

СЪЮЗ НА СИГУРНОСТ

Демокрацията и гражданските свободи се нуждаят от постоянна защита. Свиването на гражданското пространство, недостатъчното финансиране на гражданското общество, предизвикателствата пред европейските ценности, независимостта на медиите и нарастващата дезинформация подкопават сигурността и доверието на хората. Този стълб позиционира **председателството като защитник на гражданското пространство, демокрацията и свободата на медиите** в тясно партньорство с по-широкото европейско гражданско общество.

Освен това той съсредоточава вниманието върху необходимостта ЕИСК и ЕС като цяло да инвестират в проактивни стратегии за **по-добро управление на кризи и поддържане на гражданска готовност**. Ефективната готовност и управлението на рисковете за сигурността изискват **цялостни подходи** и тясно сътрудничество между гражданското общество, публичния сектор, държавите членки и ЕС. Именно тази **нагласа на единство** представлява жизненоважно измерение на **глобалната сила и сигурност на ЕС**.

И накрая, този стълб има за цел отново да потвърди солидарността на Комитета с **гражданското общество извън ЕС**, да подчертае необходимостта от **по-голяма далновидност в дейностите на Комитета** и да привлече вниманието към заплахите за **европейската вътрешна сигурност**.

2.1 Гарантиране на Съюз на сигурност чрез борба срещу свиващото се пространство за гражданското общество и защита на европейската демокрация и ценности

Действия

- ▶ повишаване на видимостта на „меката сила“ на органите на ЕС при **утвърждаването на демократичната легитимност на европейските институции**, например чрез свикване на конференция на високо равнище по темата;
- ▶ засилване на въздействието на гражданското общество при изготвянето на политиките на ЕС чрез **социален и граждански диалог**, ключова роля на ЕИСК в рамките на **Европейската платформа на гражданското общество**, както и принос за изпълнението на по-широката **стратегия на ЕС за гражданското общество**;
- ▶ усилия за повишаване на осведомеността относно **необходимостта от достатъчно финансиране** за гражданското общество и изграждането на демокрацията в предстоящата **многогодишна финансова рамка (МФР)**;
- ▶ пряко включване на ЕИСК в последващите действия във връзка с **щита на ЕС за демокрацията**, по-специално в политически предложения и действия за **борба с дезинформацията**, както и с **чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство**;
- ▶ организиране, в този контекст, на конференция на високо равнище по въпросите на **свободата на медиите** с единомислещи партньори;
- ▶ принос за създаването на **Европейски център за демократична устойчивост** и за изготвянето на **програма на ЕС за устойчивост на медиите**;
- ▶ включване на ЕИСК в изпълнението на цялостна **програма на ЕС за равенство**, новата стратегия за **равнопоставеност на ЛГБТИК**, стратегията за **борба с расизма и пътната карта на Комисията за правата на жените**.

2.2 Гарантиране на Съюз на сигурност чрез изпълнение на стратегията за Съюз на подготвеност

Действия

- ▶ настояване за **роля на ЕИСК в структурите на ЕС**, натоварени с **изпълнението на стратегията на ЕС за Съюз на подготвеност**;
- ▶ **стартране на инициатива или структура на ЕИСК**, която да подсури планирането на подготвеността, готовността и непрекъснатостта на дейността на самия Комитет;
- ▶ съдействие за включване на **гражданското общество от страните кандидатки в плановете за сътрудничество на ЕС** в областта на подготвеността и реагирането;
- ▶ интегриране на подготвеността и издръжливостта в **двустранните партньорства на ЕИСК с държави извън ЕС и многостранното сътрудничество**.

2.3 Гарантиране на Съюз на сигурност чрез външна ангажираност

Действия

- ▶ по-нататъшно засвидетелстване на **солидарността** на Комитета с **украинския народ** и потвърждаване на ангажимента му да подкрепя **украинското гражданско общество**;
- ▶ повишаване на способността на ЕИСК да реагира бързо на **извънредни ситуации в целия ЕС** чрез подобряване на **прогнозирането** и вътрешната координация;
- ▶ запазване на ангажираността на Комитета с **инициативата на ЕИСК за членове от страните — кандидати за присъединяване**, с цел да се подкрепи напредъкът на **страните кандидати** по пътя към **присъединяване към ЕС**;
- ▶ продължаване на съвместната работа и усилията за укрепване на гражданското общество в **съседните на ЕС региони и отвъд тях**;
- ▶ предвиждане и привличане на вниманието към бъдещите икономически и социални кризи, които ще засегнат ЕС, например **климатичните бежанци** и отрицателните **последиви за здравето от изменението на климата**;
- ▶ принос към размисъла на ЕС и бъдещото изпълнение на **европейската стратегия за вътрешна сигурност**, с акцент върху престъпленията и заплахите за физическата и цифровата инфраструктура.

СЪЮЗ НА ИЗДРЪЖЛИВОСТ

Способността на ЕС да се адаптира към климатичните, промишлените, териториалните и демографските предизвикателства, наред с останалото, ще предопредели неговото бъдеще. Този стълб свързва концепцията за издръжливост с трите измерения на **целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР)**. Чрез постигане на баланс между конкурентоспособността, от една страна, и устойчивостта, териториалната справедливост и управлението на ресурсите, от друга, той демонстрира необходимостта от интегрирани дългосрочни стратегии, които да са от полза за цялото европейско население.

Силната лидерска роля на ЕС в глобалните усилия за управление на **изменението на климата и загубата на биологично разнообразие** трябва да продължи чрез **Европейския зелен пакт и конференциите на страните по Рамковата конвенция на ООН**. По подобен начин продължаването на **Синия пакт** и поемането на водещ ангажимент за **устойчивост на водните ресурси** предлагат ясна отправна точка за обществена ангажираност, а преразглеждането на общата **селскостопанска политика (ОСП)**, **проверката на въздействието върху селските райони, продоволствената сигурност и програмата за умения** разширяват перспективата за издръжливост.

3.1 Изграждане на издръжлив Съюз чрез устойчив растеж

Действия

- ▶ работа в тясно сътрудничество с гражданското общество и европейските институции по преговорите за **МФР** с цел балансиране на инвестициите между социалните, отбранителните, иновационните, селскостопанските и регионалните приоритети;
- ▶ подкрепа за силна и дългосрочна **конкурентоспособност на ЕС** чрез подпомагане на създаването на благоприятен **инвестиционен и предприемачески климат** в рамките на ЕС;
- ▶ приоритизиране на **завършването на единния пазар**, динамичната **промишлена база на ЕС** и **създаването на работни места**, с акцент върху **научните изследвания, иновациите, цифровия и екологичния преход**;
- ▶ съсредоточаване на вниманието върху **преодоляването на изоставането в областта на иновациите, укрепването на критичните технологии** в Европа и **създаването на работни места с висока стойност**, със специален акцент върху **технологиите за енергия от възобновяеми източници**, при които ЕС може да запази конкурентното си предимство;
- ▶ принос за изпълнението на **пътната карта на ЕС за качествени работни места** с цел насърчаване на **справедлив преход за всички и ориентиран към човека изкуствен интелект**, по-специално на работното място;
- ▶ продължаване на усилията за насърчаване на разработването и изпълнението на приобщаваща европейска програма за умения и на **Съюза на уменията**.

3.2 Изграждане на издръжлив Съюз чрез насърчаване на устойчиви агрохранителни системи, гарантиране на продоволствената сигурност и оказване на подкрепа за жизнеспособни селски общности

Действия

- ▶ насърчаване на екологичните, икономическите и социалните възможности в рамките на една **европейска стратегия за биоикономика** и последиците от нея за **заетостта в ЕС, селските райони, справедливия преход, иновациите, промишлената политика и конкурентоспособността**;
- ▶ продължаване на работата с европейските институции и гражданското общество за разработване на **устойчива и издръжлива ОСП след 2027 г.**;
- ▶ приоритизиране на **цялостните стратегии за селските райони** и **проверката на въздействието върху селските райони на политиките на ЕС** с прякото участие на селските общности, действащите лица в градовете и гражданското общество;
- ▶ работа в тясно сътрудничество с Европейската комисия по изпълнението на нейната **инициатива за обновяване на поколенията в селското стопанство**;
- ▶ активен принос за изпълнението на **пътната карта на ЕС** за ключовите стратегически предложения в рамките на **визията на ЕС за селското стопанство и храните**.

3.3 Изграждане на издръжлив Съюз чрез справяне с изменението на климата и загубата на биологично разнообразие при същевременно гарантиране на устойчиво управление на водите и устойчивост на водните ресурси

Действия

- ▶ принос за запазване на високите амбиции на ЕС по отношение на **Европейския зелен пакт**;
- ▶ продължаване на усилията за канализиране на препоръките на гражданското общество в областта на **изменението на климата и загубата на биологично разнообразие** чрез международни процеси, по-специално конференциите на страните по РКООНИК;
- ▶ приоритизиране на ролята на Комитета в прилагането на **европейската кръгова икономика**;
- ▶ запазване на **Синия пакт като стратегически приоритет** за Комитета и актуализиране на **декларацията на ЕИСК за Син пакт**;
- ▶ усилия за осигуряване на статут на активен член в обявения **Форум за устойчивост на водните ресурси** и за създаване на **платформа на заинтересованите страни в областта на водите**, заедно с други институции на ЕС, както се предлага в Декларацията за Син пакт;
- ▶ насърчаване на Европейската комисия да въведе **оценка на въздействието от гледна точка на водите**, на която да бъдат подлагани всички законодателни предложения, с цел да се гарантира съгласуваност на политиките.

**Европейски икономически
и социален комитет**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

eesc.europa.eu

Printed by the EESC-CoR Printing and Distribution Unit, Belgium

EESC-2025-55-BG

© Европейски съюз, 2025 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника. За използването или възпроизвеждането на снимките трябва да се обърнете за разрешение директно към носителя/носителите на авторските права:

Заглавна страница: ©Shutterstock.com/PeopleImages

C. 4: ©Shutterstock.com/Melinda Nagy

C. 6: ©Shutterstock.com/Yarrrrrbright; C. 7: ©Shutterstock.com/Aguadeluna

C. 8: ©Shutterstock.com/Lomb; C. 9: ©Shutterstock.com/Stanislaw Mikulski

C. 10: ©Shutterstock.com/Mirko Kuzmanovic; C. 11: ©Shutterstock.com/Gorgev

C. 12: ©Shutterstock.com/rospoint; C. 13: ©Shutterstock.com/Halfpoint

C. 14: ©Shutterstock.com/Kampan; C. 15: ©Shutterstock.com/anatoliy_gleb

C. 16: ©Shutterstock.com/maxbelchenko; C. 17: ©Shutterstock.com/Tinnakorn jorruang

Служба за публикации
на Европейския съюз

Print:
QE-01-25-034-BG-C
ISBN 978-92-830-6891-4
doi: 10.2864/1444655

Online:
QE-01-25-034-BG-N
ISBN 978-92-830-6890-7
doi: 10.2864/3847333

BG